

Miks maasikataimed kuivavad?

Minu maasikataimedele on ilmunud imelik haigus. Nimelt hakkasid lehed puhmastel ära kuivama, kuni hävisid tervenisti. Mõni taim pääses osalise kuivamisega. Neil oli ka väikseid marjakribalaid, aga suuremalt jaolt ei saanud midagi. Nii läks ühe peenraotsaga. Ma ei leidnud lehtedelt ühtegi olevust, kes oleks võinud kahju teha. Mis seda põhjustab ja mida peaks ette võtma?

Vastab

VÄINO PALLUM

Tie maasikate haigestumise põhjuseks on maasika-närbumistõbi, mida tekitavad patogeensed mullaseened *Verticillium dahliae* ja *V. albo-atrum*, harvem *Fusarium oxysporum* ja *F. sambucinum*. Need haigusetkitajad võivad maasikal esineda ka samaaegselt – segainfektsioonina.

Kõik nimetatud seened kahjustavad väga paljusid aia- ja põllukultuure (maasikat ja teisi marjaliike, tomatit, kurki, kõrvitsat, krüsantheemi ning paljusid muid lilli).

Vertitsilloosi nakatunud maasikal ilmnevad haigustunnused tavaliselt juuni lõpul või juuli alguses. Taimede kasv kängub. Lehed muu-

tuvad punakaskollaseks, hakkavad närbuma ja otstest kuivama. Sellise taime juurekaela ristlõikel on näha pruunistunud juhtsoonte ring. See on kõige tõesem vertitsilloosi, samuti fusarioosi tunnus.

Haigusest tabandunud juurte ja juurekaela kõdunemine kulgeb harilikult pikaldaselt. Taimed kirsuvad küllalt kaua. Mõnikord võivad nad 1–2 aastat veel nigelat saaki anda, enne kui täielikult kuivavad. See on vertitsilloosi krooniline esinemisvorm.

Patogeeni väga soodsates tingimustes võib taime lehestik ägeda haigusvormi puhul närbuda ja kuivada aga ka kiiresti – ühe-kahenädala jooksul. Kiiret närbumist vertitsilloosi läbi esineb suhteliselt harva.

Pahategijad pesitsevad mullas ja tungivad taime juurte kaudu. Patogeeni seeneniidistik ummistab juurte ja juurekaela juhtsooned. Vee ja toitainete liikumistakistuste ning seene poolt kudedesse eraldatud toksiinide koostoimel taim närub, hiljem kuivab. Närbumistõbe esineb maasikal sagedamini kergemal, vett hästi läbi laskval mullal.

Vertitsilloosi korral ilmnevad haigusnähud maasikal mõni päev pärast tugevat vihma ja eelkõige mada-

lal kasvukohal. Nakkus levib taimelt taimele mullaveega, seetõttu näruvad taimed enamasti koldeliselt.

Patogeeni *Verticillium* liigid säilivad mullas ja taimejäänustel mikrosklerootsiumidena (väga pisikeste seeneniidistiku kämpudena) 3–10 aastat. Haigusetkitaja tungimist taimejuurtesse soodustavad nematoodide tekitatud või muud juurevigastused. See haigus ohustab maasikaid sagedamini püsivalt suure mullaniiskuse puhul. Nakkuse levikut taimelt taimele soodustab ka nende liiga tihe paiknemine.

Harvemini esineva maasika fusarioosi tekitatud närbumistõve arengut soosib kõrge õhusoojus ja samaaegne mulla liigkuivus.

Närbumistõbede leviku pidurdamiseks ja vältimiseks kaevake haigustunnustega taimed koos suure mullapalliga välja ja hävitage. Asendustaimed istutage alles järgmisel aastal. Hoiduge maasikakasvatusest kartuli ja kurgi järel. Eelviljadeks sobivad talle porgand, peet ja teraviljad. Suuremat istandikku rajage mustkesa järel ning hoolitsege mulla küllaldase kalsiumisisalduse eest.

Kasvatage närbumistõvele vastupidavaid sorte, eriti kergel mullal ja kallakutel.